

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökről és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K. Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek
küldendők.

Fuzió után.

Figyelemmel olvasgatom parlamen-
tarizmusunk legutóbbi évtizedeinek törté-
netét az új századhajnalhasadásán. Ifjonti
hevem, érett korom daczára ujló erővel
megacélozódik abban a két tanuságban,
mit az oknyomozó figyelés folyamán ma-
gamnak s általában a politikai irányza-
toknak okulására kivonultam. Az egyik
tanulság az, hogy bizonyos eszmék s
eszmények, legyenek bár azok apolitikai
élet nyügei közé beszorítva, mindenellen-
kező törekvések daczára, sőt azok tornyo-
suló hullámzásai közepette, megtartják
örökérvényű mivoltukat s a legnagyobb
háborgások után a maguk őseréjével je-
lennek meg ujrászülötten a közélet po-
rondján.

A másik pedig az, hogy ugyanazon
okok és körülmények kérelhetlenül ugyan-
azon okozatokat és eredményeket terem-
tik meg, oly csekély eltérésekkel a mul-
taktól, a mit az egyéni szenvedelmek
muló értékű s foszladozó hatású változó-
konyságai tesznek elfogadhatókká.

Fuzió után vagyunk ma, mint vol-
tunk egy negyed század előtt 1875-ben.
Akkor az akkori balközép egyesült nem
minden föntartás nélkül elvekben és sze-
mélyi dolgokban az akkor kormányon
lévő s hatalmas, de iners többséggel ren-
delkező u. n. Deák-párttal; most a Széll
Kálmán szellemének s kormányzati irá-
nyának hatása alatt az a párt fuzionált
a szintén erejében tultengő szabadelvű

párttal, melynek szülőanyját, a Sennyei-
féle conservatív töredéket az akkori fuzió
egyszerűen nem fogadta be méhébe.

A vak is látja, hogy az akkori con-
servatív párt szerepét még a mostani fuzió
előtt már, egy sokkal sötétebb töredék
vette át örökbe: a néppárt, míg a vál-
tozott s a nemzeti szellem által paran-
csolt fölfogások a közel múlt nemzeti
pártot, egyes tagjainak feudális gondol-
kozása daczára, odakényszerítették, hogy
autikus fölfogásainak egészéről lemond-
ván, az igazi hazafias eszmék szolgálatába
szegődjék, s erről ország-világ előtt nyílt
hitvallást tegyen.

A kiket tehát a balközép és Deák-párt
fuziója a körön kívül állóknak tekintett,
azoknak utódai, a tisztultabb felfogások
révén, ma ugyanabban a pártban vannak,
a melybe a balközép beolvadt.

Az igaz, hogy mindkét oldalon keve-
sen vannak az élők, annak a fuziónak
szereplő alakjai sorában óriási a gyérü-
lés. De ott vannak ma is még Tisza és
Széll s ott van más felől Apponyi és
Horánszky. De legyenek bármily kevesen,
nem a személyek, hanem az elvek kontinui-
tása a fő, s ezen az alapon, tisztán
megállapítható, hogy a Deák nagy al-
kotása, bárhonnán fujdogáló szelek elle-
nében, kiállottas ma is kiállja a politikai
tüzpróbát és szóval a közjogi alapvető
kiegyezés az, melyen állami életünk és
fejlődésünk egyik sarkkövét látjuk.

És ebben van a megnyugtató tanu-
ságok egyike szemben asok oktalán gya-

lázkodással s azzal a váddal, a mi még
legutóbbi politikai életünkben, elcsépelten
bár, s vedlett formában fölhangzik, hogy
az egész kiegyezés mi nem egyéb, mint
az ország nyilvánvaló jogainak eladása,
kijátszása. Ezt a banális frázist immár
két fuzió, s évtizedek eredményei czáfol-
ták meg. Pedig a fuziókat okos, hazafias
becsületes emberek csinálják, s minden
fuzió meghódolás az eddig támadott elv
előtt.

A másik tanuságot, mire az 1875-iki
fuzió történelme, egybevetve a mostani-
nak következményeivel, tanít, homogén
eredmények rövid összehasonlításában na-
gyon könnyen föltalálhatjuk. A minthogy
akkor sem vette be a politikai irányadó
férfiak csoportja sem azokat, a kik az
akkor még szunnyadó retrográd, vagy —
a mi ezzel egyértelmű — a szűkkeblű
felekezetiességi irányzatok gyanuja alatt
állottak, s a mint nem adott tért az akar-
nokok egész seregének, kik akkoron a
Lónyai-féle töredékben csoportosultak ak-
ként a mostani fuzió is kizárta kebeléből
a néppártot, s az Ugronistákat. Ugyan-
azon okok, ugyanazon következmények.

Sőt tovább megyek; a mostani fuzió
erkölcsi alapja olyan szilárd, hogy annak
talajáról egészen félreérthetetlen nyilatko-
zatok is hangozhattak el ily értelemben
minden nyíltsággal.

Hogy aztán a személyi torzsalkodá-
sok, a kielégítetlen ambíciók mértéke,
mint akkoron ma is, fennforgó: az az em-
beri gyarlóságokban gyökerező.

T Á R G Y A.

Vörösmarty Mihályról.

Irt: Dr. Balogh Vendel.
(Folytatás.)

Hazaszeretete mély hevében irt költeményei
közt, éppen mint Petőfy, az idegen érzelmű magya-
rokat, a „Külföld magyarjai“-ban s „A magyar ifjak-
hoz“ irt versében ostromozza, akként Vörösmarty, bár
az ő gyöngédségével s a nőkhöz illő finomabb mo-
dorral ébreszti, gunyolja a magyar érzelmektől ide-
gen nőt, az „Uri hölgyhöz“, a „Magyar hölgyek-
hez“, „A magyartalan hölgyhöz“, „Az elhagyott
anya“ stb. verseiben.

Ki ne ismerné „Az uri hölgyhöz“ című ver-
sének legalább bekezdő szakaszát:

Fürtödben tengervérsej,
Szemekkel mint a csillag tűz;
Hol annyi gög és annyi kéj,
Ki vagy te márványkeblű szüz?

Kemény bírálatot szór a nemzet sorsával nem
gondol, a hazaszeretetet nem ismerő hölgyekre, kik-
nek lelke ép oly sötét, mint a milyen derült ar-
czuknak hajnala. Nincs szívük a hazát szeretni,
de a pompát szeretik, hintót, lovat, sőt hitvány

ölebet s imádják selyméért a bogárt. A hon sze-
mén fénylő könyek reá nem hatnak. Az apaátok
súlyát nehezíti rájuk:

Tennen fajodban éljen ostorod,
Csaljon meg a kit legjobban szeretsz.
Hervadjon el szépséged: a gyönyör,
Váljék utálattá ha izleled;
S midőn panaszbán báuatoz kitör,
Legyen kacaj reá a felelet!

Annyiban azonban menti őket, mert nevelőjük
jellemtelen kornak a gyermeke. kinek kezei közt a
gyengéd szívet megvette a szellem-től hidege.

Mi vagy te most? Kérdezd meg magadat.
Angol talán? vagy német, francia?
Igen, ha megtagadnák fajokat,
De ah, előttük szentség a haza.

Te azt nem ismered, nincsen hazád,
Nincs nemzeded, nincs mondható neved.
És a mi van, gyalázat szennye reád!
Mert esdeklő szüldet megveted.

De mig Berzsényi a magyarokhoz irt költemé-
nyében a remény egyetlen sugara nélkül ostromozza
a magyart, addig Vörösmarty ezen nagyszabású sa-
tiraja végén megmutatja az utat, az új vi-
lágot, mely a magyar nő előtt áll, hogy anyára vár

egy újabb nemzedék s csak akarnia kell s erőneyei
fő polezra hágnak és neve a diósőség láng tűzében ég.

Mit szüz hevében égő szív teremt,
Költőt, művészt, hőst és nagy férfiat
És minden a mi szép, jó tiszta, szent,
Tőled, nemedtől várjuk, hogy meg add!

Felhozza, hogy a nők kezében van a gyermek-
nek álma, az ifjunak tündér világa, a férfinak bol-
dagsága és ezen drága kincsek nem arra valók, hogy
azokkal játszó.

Rámutat arra, hogy a férfi küzdelmét a nő ál-
tal nyújtott babér jutalmazza, a nő legyen a kivitelben
kezdemenyező a nagy nemzeti munkában s a férfi
követni fogja, kezdje meg az idegen nyelv helyett
a hazait használni s forduljon el azon imádójától,
ki a magyar szó és magyar név ellen vét.

„Emeld fel bájaidnak zászlaját,
Utárad kelnek a hon jobbjai.
Gyönyör lesz türni hosszú éven át,
Ha díjt szelid kezéd fog nyújtani.

Teremtél elő azon diós időt,
Hol a magyar szó s név imádvá lesz,
Midőn kegyelmet nem nyer szüd előtt,
Ki e kettőnek ellenére tesz.“

Midőn az ellentéteket okként lefestette, választ
kér a nőtől:

Mint akkor, ma is egész serege ágaskodik a stréber világból azoknak, a kik a gyökeres változás zavarosában a legkövérebb halakat akarják fogni. A politikai eszély, mint akkor is, megtalálja a módját, ma is annak, hogy az akarnokok közül azokat válassza ki, a kik nemcsak akarni, de a kellő körülmények között a köznek szolgálni is tudnak.

A fölszabadított ámbicziók közül a beteges elhullt már jórészt s a tetterős megkapta a maga megillető helyét.

Kölesönös konciliáns magatartás jellemzi a pártviszonyokat, minden agyarkodások daczára, a mostani fuzió után is.

Hogy azok a viszonyok kinek az érdeme, talán felesleges névszerint rámutatni. . . . De, mellesleg szólva, az is nagy alapkö az egész viszonylatban, hogy ezeket a dolgokat, a megkövetetés, proskribálás veszély nélkül megírhatja egy megcsontosodott régi szabadelvű párti tollforgató.

Dr. Szász Károly.

A románok és magyar nyelv.

— Két czikk. —

II.

(Dsk.) Az 1879. évi XVIII. t.-cz. szerint csak oly egyének nyerhetnek tanképesítést, kik egyéb feltételek mellett a magyar nyelvet beszédben és írásban elsajátították. A tanfelügyelők pedig e t.-cz. értelmében többször kaptak utasítást az említett passzus ellenőrzésére, valamint a kiadott oklevelek látatkozására is. De azért sok helyütt alig kaphatni román tanítót, kivel magyarul beszélni lehet. Azt sem veszik tekintetbe, hogy az állam első sorban velük azembé gyakorolta a jótéteményt, mikor a tanítók fizetésének a törvényes minimumra kiegészítése czéljából megszavazta a hatszázezer forintot; s tette a kormány ezt abban az időben, mikor saját iskoláiban alkalmazott tanítóinak kivételével minden tisztviselőjének javította fizetését. A román egyházak azonban vagy nem tartanak igényt, vagy nem is akarnak tudni a tanítók számára is tartogatott ezrekről, a mint kitűnik abból is, hogy a 600.000 frtnak ez ideig alig 10%-át tudta három miniszter rendletekkel kapcsolatos kinalat mellett is a jelzett czélra felhasználni; ezt is jobbra a hazafiasabb érzelmű protestáns egyházak tanítói javára.

Mégis jó idő telhetik el addig, míg a népoktatás ügyében hozott törvények és megjelent szigorú

„Határozz, és kimondtad sorsodat.”

Az elhagyott anya ezimű allegóriában mi szépen és mi megragadón festi a hazát jelképező anya nyelvén, ennek leányait, a magyar nőket s hívja őket segélyre.

— — — — —
 Én látnotok adtam oly nap sugarát,
 A melyet irigyel sok földi család.
 Szép arczaiknak én adtam a báj,
 Mely annyi szívekben viszhangra talált.
 Én természet adtam, oly őszi sugárt
 S szűz kebletekre a lilium árt.
 Én adtam a száznak az édeni mézet,
 Mely akkor is édes, ha tőreit érzed.
 Én adtam a tündérláncu szemét,
 Mely a szerelemnek csillaga lett,
 Mely egy sugarával szül enyhet, tavaszt,
 Egy másik sugarával elégeti azt.
 Szépségeimet im reátok adám,
 Hogy halljam e szókat: oh édes anyám!
 Hogy zengjen e név is ajkaidon
 S elhagyva ne legyek bus napjaimon.
 Oh jertek, oh jertek az édes anyához,
 Itt ül lekötötten a szörnyű magányhoz;
 Oh, jertek ölembe gyermekeim,
 Mig el nem apadnak hív könyveim.

(Folyt. köv.)

rendeleteknek szigorú végrehajtása meghozza azt az eredményt, hogy a nemzetiségi iskolák is megfellehetnek a törvény szellemében kiadott tanterveknek; s így a középiskolákban készülő növendékek se lesznek kénytelenek már a tankötelezettség első éveiben más sokszor távoli vidékek iskoláit látogatni. Addig is, míg ez állapot bekövetkezik, az állami és általában a magyar tannyelvű iskolák hazafias kötelességet és igen hasznos szolgálatot teljesítenek, ha befogadják a józanabbul gondolkozó szülők gyermekeit is. Adjanak az ily iskolafentartók módjuk szerint, áldozattal is, minél többnek alkalmat iskoláik látogatására. Juttasson a kormány azokból a millenaris iskolából minél többet a nemzetiségi vidékek mostohább pontjaira.

Itt — visszatérve ez iskolák fennebb érintett statisztikai adataira — megjegyzendő, hogy a közölt számadatok egész más arányt mutatnának, ha a meglevő állami iskolák a jelentkező nemzetiségi tanulók számára elegendő helyiség és tanerővel bírnának. S hogy mennyire folynak be az agitátorok véreik magyar nyelvi iskoláztatására, akkor és ott tudhatjuk meg igazán, a mikor és a hol elegendő magyar tannyelvű iskola statisztikai adatai fogják a hű képet erről megrajzolni.

Nem vagyunk ellenségei az oktatásügy általános államosításának, de ha először is itt akarjuk mulasztásainkat pótolni, tekintettel a felmerülő nehézségekre, egyenlőt végzünk azzal, mintha az egészet elodázzuk egyelőre a jövő századra. Államosítsunk csak erőnkhez mérten egyelőre ott, a hol szükségesebb; értjük ezalatt azt, hogy állami iskolák állításával adassék meg a nemzetiségi vidékek lakóinak az alkalom a magyar nyelv s már szükséges ismereteknek s törvény szabta módon és terjedelemben való elsajátítására. Ha a felekezeti tanítóképzés terén mindenben az államiakéval egyöntetű és szigorú eljárás nem érvényesíthető, ez esetben a tanítóképzés mielőbb és okvetlen államosítandó. Akkor elérjük, hogy hazánk minden tanítója igazi oktatóképességgel fogja bírni az állam nyelvét s nem fogja a tanfelügyelő látározni olyanok oklevelét, kik képesítési vizsgálatuk napjaira egy néhány tárgy nevét, „megye, járás, falu, község” s más hasonló kiejtésekkel megtanulták.

Két közgyűlés.

K-Vásárhely, 1900. decz. 16.

Sokak előtt érdektelen, a humanus gondolkozásu emberek előtt azonban annál jelentősebb, ünnepszámba menő az a két közgyűlés, melyet a mai napon a háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézetet és a kézdívasárhelyi „Stephanie”-menedékházat fenntartó egyesületek tartottak az árvaház helyiségében, városunk számos előkelő hölgye és közügyi munkás férfia jelenlétében.

Mindkét közgyűlést zágoni Br. Szentkereszt Stephanie urhölgy, városunk humán-intézeteinek alapító elnöke vezette az ő szeretet teljes, előkelő modorával, finom tapintatával. Előbb az árvaház közgyűlését nyitotta meg az apostoli lelkesedéssé Báróné egy magasan szárnyaló szép beszéddel, melynek első részében a kegyelet és hódolat lélekemelő hangján adózott Magyarországnak s az árvák védőszónya: boldogult Erzsébet királyné áldott emlékének. A közgyűlés a megható megemlékezést állva hallgatta végig. Majd hálással emlékezett meg az elnöki megnyitóbeszéd Háromszékvármegye közönségéről azon szép tényéért, hogy Erzsébet királyné emlékére 20,000 koronás alapítványt tett ez árvaházhoz, hogy annak kamatai minden évben nov. 19-én, két férjhez ment vagy menendő árvaleánynak hozományul adassanak ki. Végül az őszinte kegyelet igaz hangján parentálta el az intézet halottjait: özv. Hankó László alelnököt, Erdélyi Károly titkárt, Kovács István lelkész, számvizsg. biz. elnök s isk. sz. tagot, Török Bálint isk. székí s alapító tagot, Szabó Mózesné kez. biz. és alapító s Köllönte Mózesné és Köllönte Károly alapító tagokat. A közgyűlés az elnöki megnyitóbeszédet megéljenzte, s szóról-szóra jegyzőkönyvie írni határozta s egyben Elnök Bárónénak az intézet érdekében kifejtett nagy tevékenységéért a legnagyobb elismeréssel adózott. Az elnöki megnyitóbeszédnek méltó kiegészítője volt a Dobay János titkár terjedelmes, mindent felölelő

évi jelentése. Miután az egész terjedelmében közölni fogja lapunk, fölösleges részletesen ismertetni. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a közgyűlés a szép titkári jelentést nagy figyelemmel és odaadással hallgatta végig s az abban fölhozott javaslatokat tartalmukban magáévá tette; a jelentést jegyzőkönyvbe írni s érteke valamin a titkárnak egybéként is tanusított ügyeszerűt, lelkes tevékenységéért hálás köszönetét nyilvánította.

Az intézet s a nőipariskolának 1901-ik évi költségvetését állapította meg ezután a közgyűlés, majd meghallgatta a számadásvizsgáló s a leltározó bizottságok jelentéseit s azok alapján meleg elismerést nyilvánított Fejér Antalnak, ki az intézet fennállása óta díjtalanul s a legnagyobb hűséggel teljesíti a pénztárosi teendőket. Az intézet alapvagyonára meghaladja a 101,000 koronát. A pénztárosnak a szokott fentartással megadott a felmentvény a számadás kötelezettsége alól.

Az intézetnek a lefolyt évben adott állami s megyei segélyek összege 10,135 koronát tesz, melyből 1280 korona a vármegye adománya.

Alapítványt tett Gr. Mikes Ármenné sz. Gr. Bethlen Klementina újonnan választott int. alelnök urhölgy 2000 koronát s Kézdívasárhelyi Vásárhelyi Béla főrendiházi tag 200 koronát. A közgyűlés mind e jelentéseket és alapítványokat nagy örömmel vette tudomásul s érettek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Egy szép jelenet következett ezután. Elnök Báróné meleg szeretettel emlékezett vissza Nagy Károly igazgatónak ez intézetben töltött 20 évi igazgatói működésére, s kinek nevével — mint mondá az elismerés szava — össze van forrva ez intézet történelme. Méltatja az érdemeket, melyekért Nagy Károlyt nemcsak tanítótársai, városunk egész társadalma, de a humán intézetek is lelkesen ünnepelték ez évi márcz. 26-án, 25 éves tanügyi működése évfordulóján. A közgyűlés szintén lelkes óvácziókban részesíti e derék igazgatót s midőn háláját tolmácsolja, ennek látható jeléül részére egyhangulag megszavazza a törvényben biztosított fizetési ötöd-éves pótlékokat.

Jóváhagyta a közgyűlés a kezelő-bizottság azon intézkedését, hogy Martzi Ferencz elávozása folytán beszüntette az elemi leányiskolát s növendékeit a csak pár lépésnyire levő m. kir. áll. el. iskolába iratta be; a tanítói állást beszüntette; a nőipariskolát pedig még ez év folytán kibővíti szabászati tanfolyammal s gazdaságonyi iskolával s elhatározta hogy a 12 évet betöltött árvaleányokat jövőre mindaddig nem adja ki szolgálatba, a míg a gazdasági s szabászati tanfolyamban megfelelő kiképezést nem nyertek.

Az árvák létszámának megállapítása következett ezután. A közgyűlés a létszámot nem emeli meghagyja a 56-ban.

Az intézethez Széll Kálmánné, Potsa Jánosné, Cserey Jánosné, Fejér Károly járásbíró, Dr. Sinkovits Ignácné, Balázs Márton és Réty és Benedek czég részéről érkezett köszönő levelek felolvasása után felkérte a közgyűlés Vajna Károly tiszteletbeli jegyzőt a jegyzői teendőkben való közreműködésére, s a Rudolf-kórházban ápolt árvaleányok ápolási díjai tárgyában a belügyminiszteriumhoz folyamodás intézését elhatározta.

A közgyűlés ezután, napirend során hálással méltatva azon nagy érdemeket, melyeket Darányi Ignác miniszter, Potsa József v. b. t. t. főispán, Sára Tamás megyei árvaszéki elnök és Benke Gyula orsz. képviselő intézetünk ügyeinek támogatásával évek hosszú során át oly nagy lelkesedéssel szereztek: Elnök Báróné nagyhatású beszéde alapján nagy lelkesedéssel megválasztotta a kezelő-bizottság disztagjait.

Jóváhagyó tudomásul vette a közgyűlés azt is, hogy az intézetben elhelyezte a kezelő-bizottság hálája jeléül Potsa József v. b. t. t. főispán és Sára Tamás megyei árvaszéki elnök nagy arczképeit, ugy-szintén a Nagy Károly igazgató 25 éves jubileuma alkalmából elnök Báróné saját költségén készített arczképeit Nagy Károlynak és nejének, hogy hirdessék az utódoknak a két nagyelkü pártfogó s a derék igazgató s neje áldásos működését.

Végül még több folyó ügyet tárgyalt a közgyűlés s az elnök Báróné lelkes éltetésével végződött, hogy aztán nyomban helyet adjon a „Stephanie menedékház” közgyűlésének.

A „Stephanie-menedékház“ közgyűlését lelkes óvácziók között nyitja meg az alapító elnök: Szentkereszty Stephanie báróné. Rögtönzött beszédében utal a menedékháznak a szó szoros értelmében humanus céljára: az önhibájukon kívül munkakép-telenekké, tehetetlenekké vált vagyontalan, valaha jobb időkben élt öregek ápolására, gondozására, me-lyet az intézet szegény helyiségében jelenleg 19 szegény élvez. Jelzi, hogy az intézet helyisége már régen rászorult az újításra, új épületre, de bár szer-zett rá az államsorsjáték útján mintegy 12 ezer fo-rintot, ez még nem elég új hajlék emelésére. Azért a tagok figyelmét melegen kéri a tőkegyűjtés esz-közlésére s hálásan méltatva az intézeti tisztikar és vagyonkezelő, számvizsgáló s leltározó bizottságok munkásságát, a közgyűlést megnyitottnak nyil-vánítja.

A titkári jelentés előterjesztése után M. Székely János pénztáros terjesztette elő az 1901-ik évi költségvetést. E szerint az intézet 1901-ik évi költsé-gvetése: 1978 korona bevétellel, 1952 korona ki-adással s 26 korona tőkésítéssel elfogadtatott. A menedékház vagyona 66,432 koronát tett 1900. jan. 1-én. A költségvetés után a vagyonkezelő és számvizsgáló s leltározó bizottságok jelentései terjesz-tettek elő, a miknek alapján a szokásos felment-vény a pénztárosnak megadatott s Dr. Bánffy Zsig-mond elnök, ifj. Jakab István, K. Csizsár József, M. Székely János és Benkő István vagyonkezelő, — Benkő Gyula, Dézsi Bálint és ifj. Nagy Ferenc számvizsgáló, özv. Benkő Pálné, Welnreiter Györgyné s Vajna Károly leltározó bizottsági tagoknak jegyző-könyvi elismerést szavazott a közgyűlés, ugyanezt tette a közgyűlés Baló László polg. isk. igazgató és ifj. Tóth Istvánnal szemben is, kik a menedékház iránt ez évben is sokféle szíveséget tanusítottak.

A közgyűlés ezután az alapszabályok értelmé-ben újra alakította a tisztikart. Egyhangulag meg-választattak az intézet tisztviselőivé az élethosszig-lan választott elnök Báró Szentkereszty Stephanie mellé alelnökké: özv. Benkő Pálné, pénztárossá: M. Székely János, titkárrá: Vajna Károly, jegyzővé: Farkas Margit, mindnyájan 6 évre s kívülök még 15 igazgató választmányi taggá, 5 kezelő bizottsági, 3 számvizsgáló bizottsági taggá a fennebb felsorolt régi buzgó tagok.

Végül a jegyzőkönyv hitelesítésére Baló László és M. Székely János felkérte, a közgyűlés az elnök Báróné lelkes éljenzése között véget ért.

Ujdonságok.

— Eljegyzés. Kézdivásárhelyi Tóth Lajos bir-tokos, kisegítő tak. pénztári igazgató, tartalékos hu-szárhadnagy id. Tóth István szeszgyáros fia, elje-gyezte a mivelt lelkű és bájos Janosó Vilma kisasz-szonyt, Janosó Mózes szeszgyáros leányát, társas-életünk kedvelt ifju tagját. A gratulálók nagy szá-mához mi is őszinte szívből csatlakozunk.

— Esküvő. Harmath Jenő székelyudvarhelyi kir. alügyész, lapunk kitűnő tollu munkatársa, f. hó 19-én tartotta esküvőjét kézdivásárhelyen, Wertán Emilia kisasszonnyal, a kézdivásárhelyi polg. leány-iskola derék tanítónőjével. Kísérje szerencse az igaz vonzalmon alapuló szép frigyét.

— Ügyvédvizsgáló-bizottság. A marosvásár-helyi működő ügyvédvizsgáló-bizottság elnökévé, Kosztka Géza, kir. táblai tanács, elnököt, helyettes elnökévé Kovács János kir. táblai bírót, tagjaivá: Avédik Simon, Jakab Rudolf, Dobay Albert, Hatfa-ludy István, Phleps Ferenc, Péterffy Dénes, Tódorffy Domokos, Szabó Dénes, Nagy Elek, kir. táblai bi-rókat és Dr. Illyés Lőrincz, kir. ítélőtáblai elnöki titkárt nevezte ki.

— Új tanítónő. A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület polgári leányiskolájához a Wertán Em-ilia távozásával megüresedett tanítónői állásra helyet-tes minőségben kézdivásárhelyi Székely Málnát választotta meg az iskola felügyelő-bizottsága. Az új tanítónő városunk szülötte, közönségünk előtt nem ismeretlen, előbb az itteni elemi leányiskolában, majd több évig a bánfihunyadi áll. felsőleányisko-lában működött, a legteljesebb elismerést aratva mindenütt szakképzett munkásságával, gyöngéd bá-násmódjával. Az ő kinevezése csak nyereség az is-kolának s így alkalmazásához úgy a szülők, mint az iskola őszintén gratulálhatnak.

— A difteritisz. Háromszékmegyében összesen 2 városban s 17 községben lépett föl a mult no-vember hóban. Összesen 60 difteritiszes beteg véte-tett gyógykezelés alá, kik közül meghalt 11, meg-gyógyult 33, további kezelés alatt maradt 16. Leg-nagyobb mértékben lépett föl Kézdi-Martonoson, hol 16, továbbá Zabolán, hol 8, és Kézdi-Vásár-haylen, hol 7 gyermek szenvedett e veszedelmes betegségben.

— Halálozás. Gf. Lázár Jenő, megyesfalvi birtokos, a lelkes magyar iparosbarát, a kinek Megyesfalván országos hírű műasztalos ipartelepe van, tüdőgyulladásban, 3 napi szenvedés után várat-lanul elhunyt élete 55-ik évében.

— Mulatság. A kézdivásárhelyi Kaszinó a szokott karácsonyi táncmulatságát 1900. decz. 29-én fogja megtartani a tanásház nagytermében. A rendező bizottság, a mely már megalakult, a meghi-vókat a napokban fogja szétküldeni.

— Unitárius istentisztelet. Folyó hó 26-án, karácsony másod napján, az áll. polg. fiúiskola nagy-termében egyházi szónoklattal és urvacsora osztással egybekötött unitárius istentisztelet lesz, a melyre az érdeklődők tisztelettel meghívottnak.

— Tűz volt ismét Kézdivásárhelyen, f. hó 18-ára virradó reggelen. Zsigmond Balázs polgártársunk csütre, tele takarmánnyal és egy mellette levő szal-ma kazal esett a gonosz kéz munkájának áldozatul. A csűr biztosítva volt ugyan, de takarmányokban jelentékeny kárt szenvedett a tulajdonos. E tűz, most is ismeretlen kéz műve, másfél hónap alatt a ha-todik tüzeset, mely valódi izgatottságba hozta vá-roսunk közönségét.

— K. Vásárhely város képviselő testülete. Mlt. Szent-Iványi Miklós vármegyénk érdemes, köztisztelet és szeretetben álló alispánja f. hó 17-én hívta össze e város képviselő testületének tagjait, hogy a törvényértelmében megalakítsa. Egy haza-fias, lelkesítő beszéd kíséretében becsatlotta a képvise-lők szép hivatását s buzdította annak pontos be-tartására. A képviselő testület a következőleg ala-kult. Virilisek: 1. Welnreiter György sörgyáros. 2. Kovács Ferencz gyógyszer. 3. Csizsár József keres-kező. 4. Dr. Bodor Ferencz kir. közjegyző. 5. Jan-csó Mózes szeszgy. 6. Bándv István keresk. 7. Do-bál Lajos keresk. 8. Révész Cziril zárdafőnök. 9. Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd. 10. Id. Tóth István szeszgy. 11. Incze István mérnök. 12. Fejér Antal keresk. 13. Köllönte László boráros. 14. Nagy Ferencz szeszgy. 15. Dézsi Bálint birtokos. 16. Köllönte Mózes ev. ref. egyh. főgond. 17. Zajzon Lázár ügyvéd. 18. Dávid István keresk. 19. Török Sándor szeszgy. 20. Szabó Géza tanító. 21. Czibalmos Ferencz műasztalos. 22. Tóth G. István szeszgy. 23. Szabó Mózes szeszgy. 24. Dr. Szentiványi Árpád ügyvéd. 25. Szabó János mézszáros. 26. Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd. Póttagok: 1. Wertán Venczel. 2. Dr. Szini Gyula. 3. Séra Imre aszt. 4. Kovács János g. keresk. 5. Janosó Géza gyógyszer. Választott képviselők. 1. Szűcs János keresk. 2. Kovács János g. keresk. 3. Nagy Károly ár. h. ig. 4. Solyom Miklós tsvzki elnök. 5. Amb-rus Albert szeszgy. 6. Ifj. Tóth István szeszgy. 7. Benkő István birtokos. 8. Molnár Ferencz vendéglős. 9. Nagy Ferencz L. fia. 10. Elekes Béla táblai bír. 11. Ifj. Kupán József keresk. 12. Ifj. Jakab István. 13. Ifj. Janosó Mózes nyomdász. 14. Csizsár József v. cz. m. 15. Dr. Török Andor. 16. Molnár Józsiás. 17. Dr. Varga Béla ügyvéd. 18. Dézsi Dániel ca. ip. t. elnök. 19. Nagy Lázár mézszáros. 20. Nagy Dénes sörgy. 21. Benkő Gyula t. p. könyvelő. 22. Id. Török Sámuel. 23. Benkő Sándor szeszgy. 24. Nagy-Béla mézszáros. 25. Baló László polg. isk. ig. 26. Ifj. Török Sámuel sörgy. Póttagok: 1. Janosó Fe-rencz szűcs, 2. Janosó Sámuel mézszáros, 3. Süks Károly szijgy. 4. Hamar Zoltán keresk., Hivatalból tagjai a testületnek: 1. Bartók Károly polgármester. 2. Kovács Dániel pénztáros. 3. Dobay János főjegyző. 4. Benkő Lajos gazdatanácsos. 5. Dr. Balogh Vendel ügyvéd. 6. Janosó István aljegyző. 7. Boda Gergely h. r. kapitány. 8. Dr. Dávid János orvos. 9. Balogh János ellenőr. Ezzel a gyűlés az alispán lelkes él-jenzésével ért véget.

— A kovásznai nőegylet e hó 15-én tartotta meg az idén első fillérestélyét. Este 8 órakor az es-tély színhelyét képező, Deák Imre-féle, s az utóbbi

napokban izlésesen átalakított szinkör megtelt az értelmi osztály színe javával. A háziasszonyi tisztet Deák Sámuelné és ifj. Ugron Jánosné viselték, s hogy az estély olyan fényesen sikerült, az ők érde-mének tudható be. Az estély műsorát dr. Zentai Dávid humoros felolvasása nyitotta meg, a kalen-dárium-ról. Zsigmond Róza k. a. szavallata igen jól sikerült. A 3-ik számot Lászlóffy Erzsike k. a. szép czimbalomjátéka töltötte be, melyet számtalanszor megújrázott, s tapsviharral fogadott a válogatott közönség. Legifj. Dobay János igen sikerült mo-nologja derült hangulatban tartotta az estélyen részt-vevőket. Műsor után táncz következett nagy meg-elégedésére a — fiatalságnak. Az 1. koronás sze-mélyjegyekből 92 korona bevétel volt. Felülfizettek: ifj. Ugron János, Klein József, Virányi Gusztáv, Eber-gényi Gyula, Hajos Tivadar, Deák Domokos, Török József, Séra Lajos 1—1 kor. Dr. Bartha Imre és Bajkó Zsigmond 2—2 kor. Fogadják felülfizetésükért a nőegylet köszönetét. A nőegyletnek 39 kor. 34 fill. tiszta jövedelme volt az estélyből.

— Értesítés. A korona pénzértéknek megfe-lelő tagozatokban eddig kibocsátott posta-távir-dai értékjegyeken kívül még husz (20) és harminczöt (35) fillér, továbbá két (2) és öt (5) koronás érték-jegyek forgalomba hazatnak. Ezek közül az 5 ko-ronás értékjegyek csakis a kincstárilag kezelt posta és távir-dahivataloknál lesznek kaphatók. A jelenleg forgalomban levő három (3) koronás értékjegyek ér-vényessége 1901. évi márczius hó 31-ével megszű-nik. Ezen időn túl a közönség a 3 koronás érték-jegyeket, ha azok valódiak, épek és használatlanok 1091. évi június 30-ig bezárólag a posta- és távir-da-hivataloknál megfelelő értékű frankójegyekre becse-rélheti. 1901. évi július hó 1-étől azonban 3 koronás frankójegyek becserélésre sem fogadtatnak el. Ko-lozsvár, 1900. december 11. Vuchetich m. kir. posta és távir-dai igazgató.

— A szülői gondatlanság áldozatai. Gya-koriak az esetek, midőn a kis gyermekek tűz, víz s egyéb balesetek áldozatául esnek, s mindezek azon köteles gondoskodás hiányára vezethetők vissza, mely különösen a köznépnél szokássá vált, midőn a szülők hazuról eltávozva magukra hagy-ják kis gyermekeiket, vagy bezárt ajtóknak mögött, vagy szabadon bocsátva s ha otthon vannak is egyéb foglalatosságuk mellett nem sokat törődnek, hogy a kis porontyok hol vannak és mit művelnek. Ilyen gondatlanságnak lett áldozta Csikszentdomoko-son mult hó 27-én a 3 1/2 éves Albert Dániel nevű kis fiú is, ki egy 6 éves és két 3 éves fiúskával az udvaron játszadozott, az anya pedig az alatt me-szeléssel foglalkozott. Ezen foglalkozás közben az anya sikoltást hallva, kiszaladt az udvarra s a többi kis gyermektől tudta meg, hogy fia a lakásuk mel-lett lévő Olt folyóba esett. Egy negyedórai keresés után akadt a boldogtalan anyát hét méter mélységű vízben fuladt kis fia holt tetemére. Egy másik bor-zalmasabb eset fordult elő a szülői gondatlanságnak mult hóban Csikszentmihály községben Szögyör Mátyásnál, a kinek neje délelőtt 10 órakor a tem-plomba ment s 8 hónapos kis gyermekét egy tek-nőbe fektetve, Maga Szögyör Mátyás az alatt a marhái-hoz az istállóba ment s mig azoknak enni adott egy sertésük a házba hatolt s a teknőben lévő kis gyer-mek jobb lába fejének felét, a ballábát pedig a bokában teljesen leharapta és megette; természet-szerű, hogy a gyermek azonnal meg is halt. A harmadik eset Békáson történt. Fülöp Mihály egy kis fiát és egy kis leánykáját a Bogót nevű határrészben lévő földjére magával vitte s tüzet gerjesztvén, gyer-mekeit a tűz mellett hagyta, ő pedig szántással fog-lalkozott. Mig az ekével egyet került a kis fiú ru-hája tüzet fogott s oly súlyos égési sebeket szenved-tett, hogy 22 napra az eset után meghalt.

— Asszonyok, leányok, kiket jövendőjük ér-dekel, hozassák meg Zit.-El.-Lohia most megjelent szellemes jósló könyvét. Rendkívül szenzatiós! 1 korona beküldése ellenében (bélyegekben is) bér-mentve zárt borítékban küldi: Gedeon András könyv-kereskedése Miskolcra. Utánvét 40 fillérrel több.

HIRDETÉSEK.

Karácsonyi és ujévi meglepetések!

Azon megtisztelő bizalommal, melylyel úgy a helybeli, mint vidéki tisztelt vevőim 15 éven át megajándékozni sziveskedtek, ezuttal köszönetet mondok, egyidejűleg tisztelettel ajánlom a közelgő karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas

JÁTEKSZER ÉS DISZMŰÁRU

valamint petroleum, asztali és függő lámpák, üveg, porcellán ételes-, theás-, kávé- és moccakészletek és konyhaedényekből be- rendezett nagy raktáram szives megtekintését és pártolását, mely árukat első forrásból beszerezve, jutányos áron bocsátok tisztelt vevőim rendelkezésére.

Fő törekvésem mindig az volt, hogy jobb minőségű áru hozzak üzletembe, nem pedig kislejtezett (auschus) bazár árut, mely nem szakértő előtt látszólag egyformának tűnik föl, azonban minősége elvitáztatlanul sokkal jobb, mely által tisztelt vevőim óriási előnybe részesülnek.

Midőn pártfogásukat továbbra is kérem, magamat szives jóindulatokba ajánlom,

kiváló tisztelettel:

Jancsó Gyula,
kereskedő.

(186. 1-0)

Konyhaedények nagy raktára!

Nemi bajoknak elkülönített osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

DR PALOCZ v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár
gyógymódjával

Budapest, VII. Kerepesi-ut 10 szám, még idült (krónikus) betegségben szenvedők is

biztos gyógyulást

érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerítő válasz.

Rendelés: d. e 10-12-ig és d. u. 2-5-ig.

Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi tanácsadó” II-ik kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 (111. 5-0.) korona.

Vértisztító-, idegerősítő- és soványító-kurák.

Meleg zuhany!

Tyükszem irtás!

Tyükszem irtás!

Fürdő sorrend,

érvényes a kézdívár helyi Takarékpénztár tulajdonát képező gőz- és kádfürdőnél 1900. október hó 15-étől kezdve.

Fürdő napok		Gőzfürdő		Tükrfürdő	
		korona	f.	korona	f.
Vasárnap	Gőz- és tükrfürdő urak részére d. e. 7-12	1	—	—	60
	Gőz- és tükrfürdő nők részére d. u. 2-5-ig	—	60	—	60
	Gőzfürdő urak részére d. u. 5-8-ig	—	60	—	60
Kedd	Gőz- és tükrfürdő nők részére délután 2-6-ig	1	—	—	60
	Este 6-8-ig deákjegy	—	40	—	20
Csütörtök	Gőz- és tükrfürdő urak részére d. e. 7-12 és d. u. 2-6-ig	1	—	—	60
	Este 6-8-ig deákjegy	—	40	—	20
Szombat	Tükrfürdő urak részére d. e. 7-12-ig	—	—	—	60
	„ nők „ d. u. 2-5-ig	—	—	—	60

Tanulók, katonák (örmeztől lefelé), kereskedő és iparostanonczok részére gőzfürdő 60 fillér, tükrfürdő 40 fillér.

Kádfürdő: porcellánkád 1 korona, kőkád 70 fillér.

Kádfürdő úgy urak, mint nők részére, minden fürdőnap kapható.

Hideg zuhany!

(117. 4-0.)

Sz. 5260/1900. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdívár helyi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhirrre teszi, hogy Szentkatolna község végrehajtónak Pál Ferencz szentkatolnai lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 K. tőkekövetelés és ennek 1896. január 1-től járó kamatai és a felmerült költségek iránti végrehajtási ügyében, a kézdívár helyi kir. törvényszék területén lévő, Szentkatolna község határára fekvő, a sz.-katolnai 126. sz. tjkvben 259., 260. hrsz. ingatlanra 340 K., a szentkatolnai 215. sz. tjkvben foglalt 525/1. hrsz. ingatlanra 38 K., 900/2. hrsz. ingatlanra 80 K., 1093. hrsz. ingatlanra 144 K. 2755. hrsz. ingatlant 26 korona, a szentkatolnai 909. sz. tjkvben foglalt 524. hrsz. ingatlanra 38 koronában szennel megállapított kikiáltási árban az ár-

verést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. év december hó 29-ik napján d. e 9 órakor Szentkatolna község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adadni.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t. cz. 170. § a értelmében. a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1900. évi nov. hó 8. (185. 1-1.)

Vajna,

kir. törvénzéki bír.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vásárhelyt.

BUTOR

készpénzfizetés mellett jutányos áron beszerezhető:

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

butorraktárában

KÉZDÍVÁSÁRHELYTT